

සරිතා

බුදු සි කතා

නමෝ නසු හගවතෝ අරහතෝ සමමාසඛිබසස;

- 1) ආදිතෝ උපසම්පනාදි සිකතිතබ්බං සමානිකං
බුදුසිකං පවතොමි වඤ්ඤා රතනතනං—

නමෝ

නසු හගවතෝ අරහතෝ සමමාසඛිබසස;

නමෝ

නසු සකලලොකවිමොහකසු මොහසු බංසකසු
සුච්ඡන්ධම්මසස;

නමෝ

නසු අනසොත්තමදකම්මෙණ්ණ්ණසස සංඝසස;

- 1 නිලොකතිලකං වඤ්ඤ සබ්බමාචන්තිමමිතං
සංසුත්තං කතසමන්තති ‡ ජිනං ජනමනොරමං—
- 2 සාරිපුත්තං මහාසාමිං නොකසඤ්ඤා රදං
මහාගුණං මහාපඤ්ඤං නමෙ මෙ සිරියා ගුරුං—*
- 3 බුදුසිකාය ටීකා යා පුරානනාසම්මිතා
නානාය සකකා සකකවං අඤ්ඤා සබ්බඤ්ඤා ඤාතවෙ—
- 4 නතො නොකගුණානං යො මඤ්ඤා රතනානවු
සුමඛගලසනාමෙන තෙන පඤ්ඤවතා සතා—
- 5 අඤ්ඤාසිතො යතිඤ්ඤා සද්දරඤ්ඤානිවාසිතා
සමිතිවස්සමෙහිසා කරිසාමඤ්ඤානං—

‡ සංසුත්තකතසමන්තති—කථාපි පොඤ්ඤා දිසසති,
* ගුරු කථාපි

‡ මඤ්ඤා රතනානං, කථාපි

1) එදාදා කිමක්වදිනො වායං ගාථා නිකායිකතා-නනු යථා සිප්පෙනවෙව පකරණමාරබ්බනියං”ති වුවුවනෙ සප්පයොජනතතා සප්පයොජනං. හි තං දසසනතාය රතනතතායපණ්ණමාහිධෙය්‍යකරණප්පකාරපයොජනාහිධානසංදසසනතො තානි ච පුන සප්පයොජනානි අනන්තරායෙන ගන්ථ * පරිසමාපනාදිප්පයොජනානමති නිප්පාදනතො තථා හි සොතුනමතතො ච යථාසිප්පෙනත්ති ප්පාදනං. රතනතතායපණ්ණමයකරණප්පයොජනං. විදිනාහිධෙය්‍යසංගන්ථසං † විඤ්ඤානමාදරනියතා අහිධෙය්‍යකථනප්පයොජනං සො තුජනසමුස්සාගජනං. කරණප්පකාර ‡ පයොජනකථනප්පයොජනං; වොහාරසුබ්බතා පන අහිධානකථනප්පයොජනං; තත්ථ වජ්ඣො රතනතතායං”ති ඉමිනා රතනතතායපණ්ණමො දසසිතො; බුද්ධසිකං “ති ඉමිනා බුද්ධභූතානං සිකංතං. ඉධ පටිපාදෙනබ්බතා දිපනෙන අහිධෙය්‍යං; අහිධෙය්‍යො ච නාම සමුදිනෙන සන්තො වචනියන්තො,,ති; අහිධානව පන ඉමිනාව දසසිතං තෙන. අද්ධානුගතසමඤ්ඤ පරිදීපනතො; සමානිකං” ති ඉමිනා කරණප්පකාරො; බුද්ධසිකං”ති ඉමිනා ච තෙන බුද්ධභූතානං සිකංතං. ඉධ දසසනබ්බ භාවප්පකාසනතො; අදිනො උපසම්පන්නසිඤ්ඤානබ්බං”ති ඉමිනා පයොජනං. පන ඉමිනාව සාමන්තියතො දසසිතවෙව; තාසං සිකානි බ්බප්පකාසනෙන හි සිකානෙන සති තමමුලිකාය දිවස්බමමිකසම්පරාසිකත්තිපථභතියා සංසිඤ්ඤානතො; පකරණප්පයොජනානං සාධනසාධියලකබ්බණං සම්බන්ධො තු නියස්ස පරම්පරා දසසිතොයෙවා”ති අයවෙත්ථ සමුදයන්තො,

අයං පනෙත්ථාවසවන්තො; රතනතතායං වජ්ඣො බුද්ධසිකං පවත්තමි,,ති; සම්බන්ධො; රතිජනනට්ඨන රතනානි; බුධබ්බමසංඝානවෙනං අසිවචනං; අථ වා විතතිකතාදිනා කාරණෙන රතනානි බුධාදයොව රතනානි; තථා ච වුත්තං—*

විතතිකතං මහග්ගව අතුලං දුලලභදස්සනං.

අනොමසතනපරිභොගං රතනං තෙන වුවුවනි”ති

තයො අවසවා අස්සා,,ති තයං; සමුදයාපෙකං එකවචනං; අවසවතිමමුත්තස්ස පන සමුදයස්ස අභාවතො තීනි එව රතනානි වුවුවනි; රතනානං තයං රතනතතායං; වජ්ඣො”ති තිති වාරෙති නමස්සිතො “තිස්සො ඉමා හිකබ්බෙ වජ්ඣනා කායෙන වජ්ඣනි වචසා

* ගනි- † ගනිස්ස

කත්ථි

‡ කරණපකාර

කත්ථි

* තථාවචනං-

කත්ථි

වැදගත් මනසා වැදගත්,,හි හි වුනානං; තැන් විඤ්ඤානං අනුප්පාදෙත්වා
 කේවලං රතනත්තසගුණානුසාරණවසෙන මනෝචාරෙ ඔහුලප්ප
 වත්තා කුසලවේතනා මනෝචාරවැදගත්; තං තං විඤ්ඤානං උප්පා
 දෙත්වා පන පවත්තා කායවිචිතාරවැදගත්; සිකතිතබ්බානි සිකානා; අධිසි
 ලඅධිවිනතඅධිපඤ්ඤාවසෙන නිසේයා සිකානා; සිකානා; සිකානේඤ්ඤව
 ඡන්ද්‍රියාකාමං සිලාදිධම්මානං සංවරණවසෙන එකාරමමණේ විතරා
 චේතසිකානං සමාධානවසෙන ආරමමනානානලකිණිපටිවේධම්
 ග්ගපානුභාවපාපනවසෙන ආසෙවනං දුර්ග්ගබ්බං; අඤ්ඤාත් ඔහුටිධා
 සිකානා; ඉධ තු සංඛේපනායත්තා අප්පකාදිඅනෙකඡන්ද්‍රියවෙ සි බුද්ධ
 සද්දස්ස අප්පකඤ්ඤා වෙත් යුත්තත්තරො,,හි; බුද්ධ අප්පකා සිකානා,,හි
 බුද්ධසිකානා; ඉධ පන බුද්ධසිකාප්පකාසකො ගඤ්ඤා † තබ්බාභාර
 පචාරතො ඉතිලිභවසෙන * බුද්ධසිකානා,,හි වුඩ්වති යථා වරුණන
 ගරං,,හි; තං බුද්ධසිකානා; පවත්තාමි,,හි කථේසාමි; කිදිසං “හි ආහ
 ආදිතො උපසම්පන්නසිකතිතබ්බං,,හි ආදි ආදිසද්දස්සමත්ති අවසව්ව
 චනො යථා සබ්බාදිති සබ්බනාමානි,,හි; අත්ති අපාදනවචනො
 යථාපබ්බතාදිති බෙදනානි,,හි; තත්ථාවසව්වචනවිකාවසාධනො ආ
 දියතිතසාදි,,හි; ඉතරො අපාදනසාධනො ‘ආදියති එතස්මානසා
 දි,,හි; තත්ථ යො අවසව්වචනො තස්සදං ගහණං තස්මා උපස
 මපන්නකිණිවිසි අනෙකා කන්තා ආදිභූතා උපසම්පන්නකිණිතො
 යෙව පටිභාසා,,හි; එවමෙත් අත්ථා දුර්ග්ගබ්බා එවසද්දස්ස පන
 ඡන්ද්‍රියවිකානානාවධාරණපදනතා ලහති † නො පව්වසො අවධි
 මහිසෙව න ආධාරෙ; තත්ථ හි නොපව්වසො ආධාරෙ වනනාමනෙ ආදි
 මහි සෙව මජ්ඣිමනිකානං අවසව්වභූතො උපසම්පන්නකිණිතොයො,
 හි අත්ථා ගවෙසා තථා සති අවධාරණ * නිව්ඡයො නියමො,,හි න
 ඡන්තාරත්තා ආදිකිණිතිසමෙන මජ්ඣිමනිකා නිව්ඡයො නිව්ඡයොයො; අ
 පාදන වචනස්ස පි ගහණේ අවධිභූතො උපසම්පන්නකිණිතො නි
 ව්ඡතිසෙසා; පබ්බතාදිති බෙදනානි,,හි එත් ආදිභූතපබ්බතපටි
 ච්චාගෙන බෙදනගහණං විසා,,හි දුර්ග්ගබ්බං; විකායං පන ආධාර
 ඤ්ඤා,,හි වුතෙනා සො යථා වුත්තදෙසං නාගච්ඡති † සබ්බත්ථ විකා
 යං,,හි ච වුත්තන එත්ථව පුරාණවිකායං,,හි ගහෙනබ්බං; ආදිතො,,
 හි ඉමිනා ඉදං දීපෙති අනිදුලභං බණ්ඩම්මානං ලභිතා ආලසිය
 දෙසෙන අප්පටිපජ්ජනෙති ච අඤ්ඤාණදෙසෙන අඤ්ඤා පටිප

† සිකාප්පකාසකොගඤ්ඤා කත්ථි
 * ඉතිලිභවසෙන- කත්ථි
 † ලබානි- * අවධාරණ- † නාසෙති කත්ථි

- 2) පාරාජිකා ච චන්ද්‍රාභරො ගරුකා නච විජිරං
රජනාති ච පතොතා ච ථාලකා ච පවාරණා-
- 3) කාලිකා ච පටිග්ගාහො මංසෙසු ච අකපටියං
නිසායනියාති පාවිතති සමණකප්පා ච භූමියො-
- 4) උපජකාචරියචන්ද්‍රාති * වච්චපසාච † ධානිකං
ආපුච්ඡකරණං නගො නභාණකප්පො ‡ අවජ්ජියො-
- 5) චමමං උපාහණං චෙව අනොලොකිය මඤ්ජනි
අකපටියාතිසයනාති සමානාසනිකො පි ච-
- 6) අසංවාසිකො ච කමමං මිච්ඡාජ්චට්ඨපජ්ජනා
චන්තං විකප්පනාචෙව නිසායො කායබ්බිනං-
- 7) පඨවිච පරිකුඛාරො හෙසජ්ජග්ගහද්දසනං
වසුප්පනාසිකා චෙව, වෙහතියං පකිණ්ණකං-
- 8) දෙසනා ඡන්දනාදි උපොසථපවාරණා $\frac{1}{2}$
සංවරො සුඛි සනෙකාසො චතුරාරකා $\frac{1}{4}$ විපසානා,,ති-
1 පාරාජිකා ච චන්ද්‍රාභරො,,ති-

ජ්ජනෙති ච අනුචා ආදිතො පටිභාය නිරන්තරමෙව තිසු සිකා
සු සමා පටිපජ්ජනවසෙන ආදරො ජනෙතබ්බො,,ති

උපසමපනෙන උපසමපනාය ච සිකිතිබ්බං ආසෙවිතබ්බං,ති උ
පසමපනාසිකිතිබ්බං $\frac{1}{2}$ එකසෙස්සනසෙන * උපසමපනානා සාම
ඤ්ඤන වා උපසමපනාය පි එඤ්චාවරොධා,,ති $\frac{3}{4}$ උපසමපනෙන
න සිකිතිබ්බං,,ති සමාසො නනු අභිසිලාදයොව සිකිතිබ්බං එවං ස
ති කප්පකරණං $\frac{1}{4}$ සිකිතිබ්බඤ්ජන චිත්තං,,ති නායං දෙසො; සි
කාය සිකිතිබ්බඤ්ජන සති. නද්දිපකගත්තො පි ආසෙවිතබ්බතාආජ
ජ්ජනි,,ති; සුබගහනත්ථං වත්තබ්බවිතිවජයං සකලමපි සබ්බගෙත්වා මා
තිකාය සපනතො සහමානිකායා,,ති සමානිකං; තග්ගණසංවිඤ්ඤ
ණොයං ඔහුබ්බිති; තස්ස බුද්ධසිකාසංඛාතස්ස අඤ්ඤපදත්තො සො ගු
ණො මානිකාසංඛාතං විසෙසනං තස්ස ඉධ විඤ්ඤයමානතතා; සුබෙ
නෙවති ගහණං සියා මානිකානුසාරෙන නං නං විනිච්ඡයං ඔලොකෙ
නනානං සංසයාපගමතො;—

2,3,4,5,6,7,8) ඉද්දති සමානිකං,,ති වුත්තභනා මානිකාපද්ධති තාව

* උපජකාචරමිත්තාති- කන්ථි පොත්තෙ

† වච්චපසාච- කන්ථි-‡ නභාණකප්පො- කන්ථි

$\frac{1}{2}$ උපොසථපවාරණං-කන්ථි- $\frac{1}{4}$ චතුරාරකා- කන්ථි

$\frac{1}{2}$ සිකිතිබ්බං,,ති- * නයෙ- $\frac{3}{4}$ විරොධො,,ති-කන්ථිපොත්තෙ

$\frac{1}{4}$ කප්පකරණං- කන්ථි

- 9) මග්ගනිකායෙ අනිකුත්තසාසිකො සසන්තසසන්තෙ
අලොකාසො නිමිත්තං සං නිලමත්තවපි සසන්තං—
10) අසසන්තමුපාදිණං පවෙසනො වුතොථ වා
පවෙසනභිතුධාරපටිඨකාණසාදකො—

උද්දිසිත්‍වං පාරාජිකා ම චග්ගාරො,,ති ආදිආරචං—එනිහ නිසු සි
කකාසු අතිසිලසිකකාව කසමා පඨමං වුහතා,,ති; සබ්බසිකකාන මුල
භුතනතා “සිලෙ පනිඨාය නරොසපඤ්ඤා; විතතං පඤ්ඤව භාවයං,,
ති හි වුහතං තත්‍රාපි මහාසාවරුතතා මුලවෙජ්ජවසෙන පවහනන
තො සබ්බපඨමං ජාතිනබ්බං,,ති පාරාජිකාව පඨමං වුහතා,,ති වෙදි
තබ්බං; මාතිකාපදනං පන අනේවා තස්ස තස්ස මාතිකාපදස්ස නි
දෙසවසෙනව විඤ්ඤායතී,,ති න ඉධ විසුංදස්සසිය්සාම; අවිඤ්ඤාය
මානමපන තත්ත තත්තව පකාසසිය්සාම—

ඉදුති උද්දිසිපදනුකකමෙන නිදෙසා ආරබ්භනො පාරාජි
කා ම චග්ගාරො,,ති පඨමං මාතිකාපදං උබරි; එවමුපරිපි;—ඉදුති
පාරාජිකායො උද්දිසිත්‍වං උද්දිසිපදනුකකමෙන නිදෙසං ආරබ්භ
නො ගරුකා නවා “නිදුතියං පදං උබරි”ති ආදිනා යථායොගං ව
තනබ්බං;—තත්ත සිකකාපදං අනිකකමෙනා ආපතතිආපතනා පුග්ගලා
තාය පරාජයනතී,,ති පරාජයා; තෙයෙව පාරාජිකා උපසග්ගස්ස වුඨිං
කත්වා යකාරස්ස කකාරකරණෙන; තෙ පන ගුණනපරිවෙජ්ජවසෙන
න චග්ගාරො,,ති අනේවා;—

9-10) ඉදුති තෙ දෙස්සත්‍වං මග්ගනිකායෙ,,ති ආදිආරචං; එවමු
පරිපි යථායොගං යොජෙතබ්බං;—

තත්ත මග්ගනිකායෙ,,ති එත්ත මග්ගා ව නාම තිංසමග්ගා මනුස්සා
මනුස්සතිරව්ජානගතවසෙන හි නිස්සා ඉත්තියො; තත්ත තිරව්ජාන
ගතාය අයං පරිවෙජ්ජෙ;—

අපදනං අතිමව්ජා දිපදනව කුකකුටී

වතුපපදනං මජ්ඣමිකා වත්තපාරාජිකසිමා,,ති—

තාසං වච්චපස්සාවමුඛමග්ගවසෙන තයො තයො කත්වා නව
මග්ගා තථා උභතොබ්‍යජනකානං පුරිසානං පන වච්චමුඛමග්ගවසෙන
න මෙ වෙ කත්වා ඡ; තථා පඬකානං,,ති තිංස; තෙසං තයෙ කී
දිසෙ,,ති ආග සසන්තසසන්තෙ,,ති; සසන්තෙ අසසන්තෙ,,ති පදවෙජ්
දෙ; න සසන්තං අසසන්තං තස්මිං අසසන්තෙ නකාරො එත්ත අබ්‍රාගම
ණො,,ති ආදිසු විස පසිරුද්දසෙනං කිරියායුත්තස්ස තාදිසස්ස අ
ඤ්ඤස්ස වත්තනො විධානෙන සත්තස්ස වත්තනො පසිරුද්දසනං ප
රිවච්ජනං පසිරුද්දසො,,ති න පසාජ්ජපටිසෙධෙ සසන්තං පස